

DUYURU: 08.07.2022/80

Vergi İade Talebine İlişkin Davalarda Teminat Alınmadan Yürütmenin Durdurulması Kararı Verilemeyeceğini Öngören Hükmün Anayasa Mahkemesince İptaline Karar Verilmiştir

Bilindiği üzere, 22.01.2022 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 7351 sayılı Kanun'un 2. maddesi ile İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 27. maddesinin (4) numaralı fıkrasına eklenen hüküm ile vergi kanunları uyarınca iadesi talep edilen vergilere ilişkin olarak açılan davalarda, dava konusu edilen tutarın %50'si oranında teminat alınmadan yürütmenin durdurulması kararı verilememesi yönünde düzenleme yapılmıştı. (25.01.2022 tarihli, [2 sayılı Rehberimiz](#))

07.07.2022 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan "Anayasa Mahkemesinin 01.06.2022 tarihli ve E: 2022/14, K: 2022/70 sayılı Kararı" ile vergi iade talebine ilişkin davalarda teminat alınmadan yürütmenin durdurulması kararı verilemeyeceğini öngören kuralın iptaline karar verilmiştir.

Anayasa Mahkemesi gerekçesinde özetle aşağıdaki değerlendirmelerde bulunarak, söz konusu kuralın Anayasa'ya aykırı olduğuna karar vererek iptal etmiştir.

- ✚ Vergi kanunları uyarınca iadesi talep edilen vergilere ilişkin olarak açılan davalarda, dava konusu tutarın %50'si oranında teminat alınmadan yürütmenin durdurulması kararı verilemeyeceğini öngören kuralla yürütmenin durdurulması kararı verilebilmesi için usule ilişkin sınırlama nedeni düzenlenmiş olup kuralın Anayasa'ya uygunluk denetimi Anayasa'nın söz konusu maddesinin 5. fıkrası yönünden yapılmıştır.
- ✚ Yürütmenin durdurulması kararı verilebilmesi için gerçekleşmesi gereken şartlardan biri, idari işlemin uygulanması hâlinde telafisi güç veya imkânsız zararların doğmasıdır. Bu şart, dava konusu işlemin uygulanması hâlinde muhatabın maddi veya manevi yönden zor durumda kalması ve bu zor durumun tahammül edilmesi güç ağırlıkta olmasını ifade etmektedir. Vergi kanunları

uyarınca iadesi talep edilen vergilere ilişkin olarak açılan davalarda da yürütmenin durdurulmasına karar verilmesinin talep edilmesi hâlinde davacı açısından telafisi güç veya imkânsız zararların doğup doğmayacağı yönünden bir değerlendirme yapılacağı açıktır.

✚ Bununla birlikte bu tür davalarda idari yargı yerlerince davacı açısından telafisi güç veya imkânsız zararların doğması şartının gerçekleştiği kanısına varılması durumunda dahi kural uyarınca davacıdan dava konusu tutarın %50'si oranında teminat alınmadan yürütmenin durdurulması kararı verilebilmesi mümkün olmayacaktır. Bu nedenle daha önce ödemiş olduğu verginin iade edilmemesi ve dava süresince bu paradan yoksun kalınması durumunda telafisi güç veya imkânsız zararlarla karşılaşacağı kanısına varılan davacıdan yürütmenin durdurulması kararı verilmesi için dava konusu tutarın %50'si oranında teminat alınması idari işlemin uygulanması hâlinde telafisi güç veya imkânsız zararın doğması şartını etkisiz kılacaktır.

✚ Öte yandan yürütmenin durdurulması kararı verecek olan idari yargı yerlerine durumun gereklerine ve somut olayın şartlarına göre teminat alıp almama veya teminat miktarını belirleme konusunda takdir yetkisinin tanınmadığı, söz konusu teminatı ödeme imkânı olmayan davacının adli yardımdan yararlanmasını mümkün kılan bir güvenceye yer verilmediği de gözetildiğinde mutlak bir şekilde dava konusu tutarın %50'si oranında teminat alınmasını öngören kuralın yürütmenin durdurulması kurumunun etkinliğini azalttığı ve bu kurumdan beklenen amacın gerçekleşmesini engellediği açıktır.

Söz konusu Anayasa Mahkemesi Kararı'nın Resmi Gazete'de yayımlanan orijinal haline [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

Saygılarımızla.